

FEBRER - JUNY 24

CENTRE DE RECERCA I DEBAT

DIÀLEGS
FORMACIÓ
JORNADES
PUBLICACIONS
SEMINARIS

MUHBA 80'
El museu de la ciutadania

CENTRE DE RECERCA I DEBAT

FEBRER - JUNY 2024

MUHBA 80'
El museu de la ciutadania

SEMINARIS I JORNADES

Jornada

La música a Barcelona en temps convulsos: de la Gloriosa a la primera república (1868-1874)

Coordinació científica: **Anna Costal** (ESMUC)

El Sexenni Democràtic (1868-1874) va ser un període molt convuls. Des de la Revolució Gloriosa i fins al final de la Primera República, l'activitat musical en totes les seves fórmules va esdevenir una plataforma d'exhibició d'idees, de renovació cultural, de transformació social.

Aquesta jornada d'estudi, a partir de sis ponències i dues taules rodones, abordarà alguns aspectes clau d'aquest fenomen a la ciutat de Barcelona: els himnes i les cançons, els concerts i balls dels Cors de Clavé, les actuacions musicals de les Festes de la Mercè, l'estrena de sarsueles d'èxit amb missatges polítics i la introducció del repertori europeu en la música de cambra.

Dijous, 11 d'abril

MUHBA Plaça del Rei, Sala Martí l'Humà

Jornada coorganitzada per l'ESMUC i el MUHBA

Seminari

Els altres Verdaguers d'Europa

En el procés de creació de les cultures nacionals contemporànies, la constitució d'una nació literària deu l'existència a accions com l'estandardització de la llengua literària, la compilació del folklore, la confecció de mites d'origen, la creació de monuments literaris amb funcions de representació col·lectiva. Com en el cas de Verdaguer, tot sovint aquest procés resulta personificat en un sol creador.

L'obra i l'aventura vital de Verdaguer són un significatiu exponent de la transformació de la societat a la segona meitat del segle XIX. Verdaguer va ser un agent decisiu en aquest nou escenari i no va ser una excepció a Europa. Paral·lelament al seu cas, arreu escriptors com ell esdevenien també símbols de les cultures respectives.

Enguany el seminari es dedicarà als poetes ucraïnesos Txevtxhenko i Léssia Ukraïнка.

Dissabte, 1 de juny
MUHBA Vil·la Joana

Jornada

Joan Salvat-Papasseit, 100 anys de 'L'irradiador del port'

Coordinació científica: **Antoni Martí Monterde**

Coincidint amb el centenari de la mort de Salvat-Papasseit, el MUHBA Vil·la Joana, la institució de les Lletres Catalanes (ILC) i la Universitat de Barcelona (UB), dediquen una jornada a repensar en clau actual, el poeta i la seva relació amb les avantguardes.

Dijous, 6 de juny

MUHBA Vil·la Joana

Seminari

Barcelona-Buenos Aires: Viatge de tornada

Coordinador científic: **Antoni Martí Monterde**

Buenos Aires i Barcelona són dues ciutats que van proposar-se com a capitals del segle XX, tal com París ho havia estat del XIX. Per diverses raons, cap d'elles va aconseguir ser-ho; però en l'esforç, totes dues van esdevenir referències de modernitat, i de projecte cultural i ciutadà. En aquest procés, les relacions entre totes dues ciutats mostren clarament una manera especial d'establir les relacions intel·lectuals entre Europa i Amèrica: emigrants, viatgers, exiliats, intel·lectuals, escriptors, polítics...

En aquest segon seminari dedicat a aquestes dues ciutats estudiarem les relacions literàries i intel·lectuals entre la capital de Catalunya i l'Argentina, amb especial atenció a la presència a Buenos Aires d'escriptors i intel·lectuals de Barcelona i a la presència d'escriptors argentins a Catalunya.

Dissabte, 15 de juny
MUHBA Vil·la Joana

Seminari

Cap a un nou model museístic d'història urbana. El MUHBA Bon Pastor com a proposta metodològica

Coordinador científic: **Paolo Sustersich**

Prenent com a cas d'estudi el projecte museístic del MUHBA Bon Pastor, el seminari es proposa reflexionar sobre les diferents metodologies aplicades en aquesta extensa recerca d'història urbana de caire multidisciplinari (investigació documental i arxivística, recollida de fonts orals i fotogràfiques, arqueologia, restauració arquitectònica, constitució i conservació patrimonial, museografia i museologia, entre d'altres).

L'objectiu és destacar-ne les principals aportacions a la construcció d'un relat complex centrat en l'habitar de les majories urbanes, que es mou entre les històries familiars i les dinàmiques de construcció de la ciutat del segle XX i XXI

Dijous, 20 de juny

MUHBA Bon Pastor. Sala d'actes

Jornada

Reinventar el Museu de la Ciutat. Sessió VIII

D'acord al compromís de construcció del Museu de la Ciutadania amb entitats i institucions enguany es celebrarà la vuitena trobada amb agents, institucions i entitats que fan possible el MUHBA Museu de la Ciutadania. Serà a la Casa Padellàs Padellàs, a la Sala Carreras Candi, ja renovada, el proper 14 de març. Aquest treball conjunt va començar el 2017 amb la primera jornada amb la proposta per anar completant el MUHBA com a museu de la ciutadania, que ara entra en la fase segona i final, quan del museu "de la" ciutadania s'espera poder fer el salt al museu "per a" la ciutadania

Dimarts, 19 de març

Sala Carreras Candi. Consultar programa a la web

Cicle de Conferències

Ciutats per pensar Europa

Coordinador científic: **Antoni Martí Monterde**

Resulta força evident que ciutats com ara Londres, Berlín o París han estat —o són— capitals gairebé indiscutibles d'Europa, en algun moment, i per raons molt clares. Però la idea d'Europa no s'escriu només des dels grans centres de poder econòmic o polític, sinó que es troba en totes i cadascuna de les seves geografies culturals. Quan aquestes geografies es perceben des de la perspectiva de la literatura, emergeix un altre mapa d'Europa en què hi ha ciutats on la literatura hi ha fet una contribució insubstituïble.

Aquest curs vol documentar i reflexionar sobre el paper de ciutats que, des de situacions de complexitat de vegades semblant, però sovint molt més marcada, que la de Barcelona, aporten un llegat de preguntes sobre Europa que convé tenir present per pensar també la nostra ciutat, en tant que ciutat amb una clara vocació europeïsta.

Aquesta nova edició de "Ciutats per pensar Europa" reflexionarà sobre la relació entre literatura, ciutat i idea d'Europa a partir de cinc casos concrets: Atenes, Marsella, Perpinyà, Buenos Aires i Barcelona, que complementa la reflexió sobre la teoria de les ciutats com a capitals culturals.

Conferència inaugural "Europa (i les seves ciutats)"

Jordi Oriol
Dimecres, 10 d'abril, a les 18.30

Barcelona: l'eterna promesa
Mària Patricia Mulero
Dimecres, 17 d'abril, a les 18.30

Marsella: entre Orient i Occident
Artur Palaudàries Martí
Dimecres, 24 d'abril, a les 18.30

Perpinyà, la catalana.
Valèria Gaillard Francesch
Dimecres, 8 de maig, a les 18.30

Atenes: Pharmakon d'Europa.
Ester Pino Estivill
Dimecres, 15 de maig, a les 18.30

Buenos Aires: una ciutat equivocada de continent?
Antoni Martí Monterde
Dimecres, 22 de maig, a les 18.30

MUHBA Vil·la Joana

El MUHBA compta amb el suport del Cercle del Museu:

Patrons benefactors

el Periódico ara.cat

Patrons institucionals

Informació:
muhba@bcn.cat

Per a qualsevol altra informació:
93 256 21 22 (de dilluns a divendres feiners,
de 10 a 14 i de 16 a 19 h)

Les activitats són presencials i es podran visionar al canal YouTube del MUHBA després de la seva realització.

El programa d'activitats pot experimentar canvis de darrera hora. Consulteu la web del MUHBA.

barcelona.cat/museuhistoria
facebook.com/museuhistoriabarcelona
youtube.com/channel/UCFpgMM-azFGKRQ8qD40rbwQ

Coberta: detall Capella, MUHBA

CENTRE DE RECERCA I DEBAT

DIÀLEGS D'HISTÒRIA URBANA I PATRIMONI

Els Diàlegs d'Història Urbana i Patrimoni constitueixen el format més flexible per explorar noves idees i comunicar estudis sobre la trajectòria de la ciutat, el seu patrimoni historicoartístic i les representacions urbanes de Barcelona i altres ciutats.

Els Diàlegs d'Història Urbana i Patrimoni tindran lloc els dilluns, a les 19.00 hores.

316. Colonización y emigración en la Colonia Barco desde la fundación de la ciudad
José Ortiz Córdoba (Universitat de Granada). Ponent en línia.
12/2/2024 Sala Martí l'Humà

318. Salvaguarda i memòria: El complex fabril de Fabra i Coats a Sant Andreu i els molins d'Anchor i Fergusie a Paisley (Escòcia)
Ana Pastor Pérez (UB)
26/2/2024 Sala Martí l'Humà

319. La periodista Irene Polo, cronista audaç de la Barcelona republicana (1930-1936)
Glòria Santa-Maria Batlló (Llicenciada en Filosofia i Periodisme)
11/3/2024 Sala Martí l'Humà

320. Dona i antifeixisme durant la Segona República. Recerca de fonts inèdites del grup Mujeres Libres
Marta Delclòs i Raventós
18/3/2024 Sala Martí l'Humà

321. Estudis patrimonials mitjançant models digitals
Cossima Cornadó, Josep Llorca i David Infante (ETSAB)
8/4/2024 Sala Martí l'Humà

323. El molde de bac: origen de la estampación de telas en la industrialización de Barcelona
Nicole Disti (graduada en conservació-restauració de béns culturals ESCRBC)
22/4/2024 Sala Martí l'Humà

325. Els espais del Sant Ofici a Barcelona: el Palau de la Inquisició (segles xv-xix)
Ramon Pujades (MUHBA)
6/5/2024 Sala Martí l'Humà

327. 1714, un procés d'investigació històrica fet música
Mark Wild (músic i arquitecte tècnic)
3/6/2024 Sala Martí l'Humà

DIÀLEGS D'HISTÒRIA URBANA I PATRIMONI

328. J. Salvat-Papasseit i Barcelona. Escenaris vitals i poètics
Maria Nunes (filòloga)
13/6/2024 MUHBA Vila Joana

DIÀLEGS AL PARK GÜELL

322. La Quinta Cecilia i l'imaginari indià a la Barcelona del 1900
Roser Diaz Martín (Universitat de Barcelona)
15/4/2024

Els diàlegs al Park Güell tindran lloc a la Casa del Guarda del Park Güell a les 19.00 hores. Amb la col·laboració de B:SM i Park Güell

DIÀLEGS AL BON PASTOR

Els dilluns, a les 19.00 hores, a la Sala d'Actes del MUHBA Bon Pastor (c. Barnola, 22)

317. La construcció durant el Franquisme i l'aluminosi, l'esquerda més profunda
Laura de Andrés Creus (periodista), Antonio Silva (president de l'AVV Turó de la Peira), Victor Seguí (arquitecte)
19/2/2024

324. La història social del Bon Pastor. Des dels arxius municipals de l'IMHAB i Santa Coloma
Aina Mercader (Coordinadora de la museització de les Cases Barates del Bon Pastor), Rosa M. Delgado Sanz-milla (Arxiu Municipal de Santa Coloma de Gramenet) i Maria Roncero (Arxiu de l'Institut Municipal de l'Habitatge i Rehabilitació de Barcelona - IMHAB). 29/4/2024

FEBRER -JUNY 2024

MUHBA 80+
El museu de la ciutadania

DIÀLEGS D'HISTÒRIA I LITERATURA

326. Les plantes en l'obra de Jacint Verdaguer
Maria Carme Barceló (UB)
7/6/2024, 19.00 h. MUHBA Vila Joana

FORMACIÓ

Curs Relats urbans 2023-2024

Teoria i pràctica de l'itinerari urbà

Ofereix formació especialitzada per a futurs responsables de la ideació i la interpretació d'itineraris històrics urbans, amb l'objectiu de mostrar nous mecanismes de descoberta i presentació dels actius històrics i patrimonials de Barcelona. L'objectiu del curs és complementar l'estudi rigorós de la història urbana, el patrimoni històric i la seva gestió, així com el turisme cultural barceloní, amb el coneixement de tècniques pròpies de la performativitat escènica aplicades a l'itinerari urbà.

Els grans reptes del segle XXI a través del patrimoni literari

El curs presenta la literatura com a testimoni escrit d'un temps i com a font primària per aprofundir en conceptes tan actuals com l'habitatge, el treball, l'exili, la guerra o la llibertat d'expressió.

El curs tindrà una durada de 15 hores distribuïdes de la manera següent: dues sessions en format virtual i una de presencial.

Segona edició del curs organitzat pel MUHBA amb el Departament d'Ensenyament i Espais Escrits. Xarxa del Patrimoni Literari Català.

Informació al web del MUHBA barcelona.cat/museuhistoria

PRESENTACIONS

Gent de la Casa Gran
Testimonis de la transformació de Barcelona, 1977-1983
6/2/2024, a les 17.30 h. Sala de Plens del Districte de Gràcia

Barcelona, esplendor i crisi del segle xv
Pere Verdés i Pere Ortí. Data per determinar. Consulteu el web

Orígens del ferrocarril a Barcelona
Ferran Armengol. Data per determinar. Consulteu el web

Barcelona en postguerra
Antoni Martí Moner. Data per determinar. Consulteu el web

Camins musicals de llibertat
Coordinació: Gianni Ginesi
Data a determinar. Consulteu el web. Sala Carreras Candi

Les opcions de Barcelona, 3
Ramon Grau
Data per determinar. Consulteu el web. Sala Martí l'Humà

*Presentació de les guies urbanes dedicades als ibers, la Barcelona hospitalària, la Contrareforma, classicisme, el Rec Comtal i la salut mental (sense data confirmada, consulteu el web).

CITYHIST, LA XARXA DE MUSEUS EUROPEUS DE CIUTAT ES REUNEIX AL MUHBA

Del 29 a 31 de maig

Barcelona serà la seu enguany de la reunió anual de la xarxa CityHist de museus de ciutat europeus, on es tractaran temes d'actualitat museística i ciutadana.

La xarxa de museus europeus de ciutat (City History Museums and Research Network of Europe - CITYHIST Network) és un grup de treball informal promogut pel MUHBA i format per museus de ciutat, universitats i centres de recerca en patrimoni d'una vintena de ciutats europees. Es tracta d'una plataforma de col·laboració i un espai de debat que gira al voltant de la història i del patrimoni urbà, així com de la gestió dels museus de ciutat i del lloc institucional i social que ocupen actualment les ciutats.

